

แผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้การจัดการเรียนรู้เชิงรุกแบบ 4 ขั้นตอน

ร่วมกับเทคนิคร่วมมือ บทบาทสมมติ และบูรณาการกับแหล่งการเรียนรู้ท้องถิ่น

ชื่อ-นามสกุล.....นายอภิรักษ์ บุญนะ.....โรงเรียน.....วัดพระฝาง.....

รายวิชา.....ภาษาไทย.....ระดับชั้น.....ประถมศึกษาปีที่ 6.....

ชื่อหน่วยการเรียนรู้.....การพูดแสดงความรู้ความเข้าใจ.....เวลา.....4.....ชั่วโมง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง การพูดแสดงความรู้ความเข้าใจ จากแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น.....เวลา.....4.....ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

การพูด เป็นการสื่อสารที่มีความสำคัญและเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของทุกคน แต่ละคนสามารถพัฒนาการพูดให้ดีขึ้นได้ถ้าฝึกฝนตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่ถูกต้อง การพูดที่ดีต้องพูดให้เหมาะสมกับบุคคลที่เราพูดและโอกาสที่พูด จึงจะทำให้บรรลุจุดประสงค์ของการสื่อสาร โดยนำมาปรับใช้ในชีวิตประจำวัน ด้วยการพูดแสดงความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น เป็นการเผยแพร่ข้อมูลในท้องถิ่นสู่สาธารณชน และเป็นการฝึกฝนทักษะการพูดและเป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพ ภาครัฐ เอกชน ต่อไปในอนาคต

2. มาตรฐานและตัวชี้วัด

สาระที่ 3 การฟัง การดู และการพูด

มาตรฐาน ท 3.1 สามารถเลือกฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ และพูดแสดงความรู้ ความคิด และความรู้สึกในโอกาสต่าง ๆ อย่างมีวิจารณญาณและสร้างสรรค์

ตัวชี้วัด ท 3.1 ป.6/1 พูดแสดงความรู้ความเข้าใจจุดประสงค์ของเรื่องที่ฟังและดู

ท 3.1 ป.6/6 มีมารยาทในการฟัง การดู และการพูด

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

สมรรถนะที่ 1 ความสามารถในการสื่อสาร

ตัวชี้วัดที่ 1 ใช้ภาษาในการถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจ ความคิด ความรู้สึก และทักษะของตนเองด้วยการพูด และการเขียน

พฤติกรรมบ่งชี้ 1. พูดถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจจากสารที่อ่าน ฟังหรือดู ตามที่กำหนดได้

สมรรถนะที่ 2 ความสามารถในการคิด

ตัวชี้วัดที่ 2 คิดขั้นสูง (คิดสังเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ)

พฤติกรรมบ่งชี้ 1. คิดสังเคราะห์ เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้ หรือสารสนเทศ ประกอบการตัดสินใจ เกี่ยวกับตนเอง และสังคมได้ อย่างเหมาะสม

สมรรถนะที่ 4 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

ตัวชี้วัดที่ 2 เรียนรู้ด้วยตนเองและเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

พฤติกรรมบ่งชี้ 1. มีทักษะในการแสวงหาความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร

3. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. มีวินัย
2. ใฝ่เรียนรู้
3. มุ่งมั่นในการทำงาน

4. เป้าหมายการเรียนรู้เชิงสมรรถนะ (เฉพาะแผนนี้)

พูดแสดงความรู้ หรือเล่าเรื่องด้วยความเข้าใจ อย่างถูกต้อง สุภาพ ถูกกาลเทศะ และมั่นใจ ทั้งในสถานการณ์เสมือนจริงและสถานการณ์จริง ด้วยความเข้าใจและสร้างสรรค์

5. จุดประสงค์การเรียนรู้

ความรู้ (K)

1. นักเรียนบอกเกี่ยวกับหลักการพูดแสดงความรู้ ความเข้าใจ ได้

ทักษะ/กระบวนการ (P)

1. นักเรียนสามารถพูดแสดงความรู้ความเข้าใจจากแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นได้

เจตคติ (A)

1. นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียน
2. นักเรียนตระหนักถึงคุณค่าของการใช้ภาษาไทยให้ถูกต้อง

6. เนื้อหาสาระ

1. การพูดแสดงความรู้ความเข้าใจ
2. การศึกษาแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น
3. พูดได้เหมาะสมกับกาลเทศะ

7. สื่อและแหล่งการเรียนรู้

1. หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖
2. แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น วัดพระฝางสว่างคบุรีมุนีนาถ
3. ห้องสมุดโรงเรียนวัดพระฝาง
4. ใบความรู้ เรื่อง การพูดแสดงความรู้ความเข้าใจ
5. ใบความรู้ เรื่อง แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น
6. ใบงาน เรื่อง ประสพการณ์ที่ได้รับจากแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น

8. วิธีการดำเนินกิจกรรม ตามแนวคิด Active Learning

(แนวคิด/รูปแบบการสอน/วิธีการสอน : วิธีการจัดการเรียนรู้เชิงรุก Active Learning โดยใช้การจัดการเรียนรู้เชิงรุก แบบ 4 ขั้นตอน ร่วมกับเทคนิคร่วมมือ บทบาทสมมติ และบูรณาการกับแหล่งการเรียนรู้ท้องถิ่น)

ชั่วโมงที่ 1 เรื่อง หลักการพูดแสดงความรู้ความเข้าใจ จากเรื่องที่ฟังและดู (โดยใช้การจัดการเรียนรู้เชิงรุกแบบ 4 ขั้นตอน ร่วมกับเทคนิคร่วมมือ)

ขั้นนำ

ทบทวนความรู้เดิม

1. นักเรียนและครูทักทายกัน จากนั้นนักเรียนศึกษาบทเรียน เรื่อง การพูด เป็นการสื่อสารที่มีความสำคัญ เป็นการใช้ถ้อยคำ น้ำเสียง เพื่อถ่ายทอดอารมณ์ตามความรู้สึก ความรู้ ประสบการณ์ ตลอดจนความต้องการของผู้พูดให้ผู้ฟังได้รับรู้

ขั้นสอน

เพิ่มความรู้ใหม่

2. นักเรียนชมละครคุณธรรมเกี่ยวกับการทุจริต
3. นักเรียนและครู อภิปรายร่วมกันถึงเนื้อหาสาระที่ได้จากการชมละครคุณธรรม
4. นักเรียนศึกษา เรื่อง การพูดแสดงความรู้ความเข้าใจ จากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ

สร้างสถานการณ์

5. นักเรียนเล่าเรื่องกับการทุจริตที่บันปลายของชีวิตต้องได้รับผลของการกระทำ เล่าให้เพื่อนฟัง หน้าชั้นเรียน ใช้เวลาคนละ 3 นาที โดยให้นักเรียนค้นคว้าข้อมูลจากห้องสมุดหรือสื่อสารสนเทศ และศึกษาหลักการพูด มารยาทที่ดีในการพูดจากหนังสือเรียนภาษาพาทีและใบความรู้ กำหนดเวลาสำหรับการค้นคว้าและศึกษาหลักการพูด 15 นาที
6. นักเรียนแต่ละคนเล่าเรื่องหน้าชั้นเรียน โดยครูและเพื่อนเป็นผู้ประเมินข้อดีและสิ่งที่ต้องปรับปรุง

ขั้นสรุป

ประสานสรุปร่วมกัน

7. นักเรียนและครูร่วมกันสรุป หลักการพูด ความสำเร็จในการพูดและมารยาทในการพูด แล้วสรุปใจความสำคัญบันทึกลงในสมุด

ชั่วโมงที่ 2 เรื่อง การศึกษาแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น “วิหารหลวง รุ่งเรืองคู่เมืองสว่างคบุรี” (โดยใช้การจัดการเรียนรู้เชิงรุก แบบเชิงประสบการณ์ ร่วมกับเทคนิคร่วมมือ)

ขั้นนำ

ขั้นสร้างประสบการณ์

1. นักเรียนและครูเดินทางไปยังวัดพระฝางสว่างคบุรีมุนีนาถและรวมตัวกันยังจุดนัดหมาย
2. นักเรียนและครูทักทายกัน และครูแจ้งวัตถุประสงค์ในการเรียนรู้ของคาบเรียนนี้
3. นักเรียนแบ่งกลุ่มออกเป็น 3 กลุ่ม โดยละความสามารถ เก่ง กลาง อ่อน
4. นักเรียนทำความรู้จักมัคคุเทศก์ท้องถิ่นให้นักเรียนรู้จัก และแนะนำนักเรียนในการฟังบรรยายความรู้จากมัคคุเทศก์ท้องถิ่น

5. นักเรียนศึกษาประวัติความเป็นมาและข้อมูลต่าง ๆ ของ “วิหารหลวง” โบราณสถานแรกที่จะพบในวัดพระฝางสว่างคบุรีมุนีนาถ พร้อมจดบันทึกลงสมุดและสอบถามข้อมูลที่ยากทราบเพิ่มเติม

ขั้นตอน

ขั้นแลกเปลี่ยนประสบการณ์

6. นักเรียนแบ่งกลุ่ม 3 กลุ่ม และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ บรรยากาศ ความรู้สึก ที่แต่ละคนได้รับเกี่ยวกับ วิหารหลวงในวันนี้ พร้อมสรุปเป็นความรู้ของกลุ่มและเลือกตัวแทนกลุ่มมานำเสนอหน้าชั้นเรียน

ขั้นอภิปรายเพื่อสรุปผล

7. ตัวแทนนักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอประสบการณ์ที่ได้จากการศึกษาข้อมูลวิหารหลวง
8. นักเรียนสรุปประสบการณ์ที่ได้และจากการแลกเปลี่ยนกับเพื่อนในชั้นเรียนลงในใบงาน เรื่อง ประสบการณ์ที่ได้รับจากวิหารหลวง

ขั้นสรุป

ขั้นปรับประยุกต์ใช้

9. นักเรียนและครูสรุปบทเรียนร่วมกัน โดยให้นักเรียนตัวแทนแต่ละกลุ่มสรุปความรู้ที่ได้จากการศึกษาแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น “วิหารหลวง” พร้อมกับครูเพิ่มเติมความรู้ในส่วนที่ขาดหายไป
10. นักเรียนเสนอแนวทางการนำความรู้ที่ได้จากการศึกษาแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น “วิหารหลวง” ไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน เพื่อเป็นการเผยแพร่ข้อมูลของท้องถิ่น และปลูกจิตสำนึกความภาคภูมิใจและการอนุรักษ์ พัฒนาท้องถิ่นของตนเองให้นักเรียน

ชั่วโมงที่ 3 เรื่อง การศึกษาแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น “พระมหาธาตุเจดีย์ ศรีแห่งพระฝาง” และ “โบสถ์มหาอุตม์ ตำนานเล่าขานผ่านกาลเวลา” (โดยใช้การจัดการเรียนรู้เชิงรุก แบบเชิงประสบการณ์ ร่วมกับเทคนิคร่วมมือ)

ขั้นนำ

ขั้นสร้างประสบการณ์

1. นักเรียนและครูเดินทางไปยังวัดพระฝางสว่างคบุรีมุนีนาถ และรวมตัวกันยังจุดนัดหมาย
2. นักเรียนและครูทักทายกัน และครูแจ้งวัตถุประสงค์ในการเรียนรู้ของคาบเรียนนี้
3. ครูแนะนำมัคคุเทศก์ท้องถิ่นให้นักเรียนรู้จัก และแนะนำนักเรียนในการฟังบรรยายความรู้จากมัคคุเทศก์ท้องถิ่น
4. นักเรียนศึกษาประวัติความเป็นมาและข้อมูลต่าง ๆ ของพระมหาธาตุเจดีย์วัดพระฝาง โบราณสถานที่สูงเด่นตระหง่านอยู่ในวัดพระฝางสว่างคบุรีมุนีนาถ พร้อมจดบันทึกลงสมุดและสอบถามข้อมูลที่ยากทราบเพิ่มเติม

ขั้นตอน

ขั้นแลกเปลี่ยนประสบการณ์

5. นักเรียนแบ่งกลุ่ม 3 กลุ่ม (เปลี่ยนกลุ่มจากครั้งที่ผ่านมา) และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ความรู้ ความรู้สึกบรรยากาศที่แต่ละคนได้รับเกี่ยวกับพระมหาธาตุเจดีย์ในวันนี้ พร้อมสรุปเป็นความรู้ของกลุ่ม และเลือกตัวแทนกลุ่มมานำเสนอหน้าชั้นเรียน

ขั้นอภิปรายเพื่อสรุปผล

6. ตัวแทนนักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอประสบการณ์ที่ได้จากการศึกษาข้อมูลพระมหาธาตุเจดีย์
7. นักเรียนสรุปประสบการณ์ที่ได้และจากการแลกเปลี่ยนกับเพื่อนในชั้นเรียนลงในใบงาน เรื่อง

ขั้นสรุป

ขั้นปรับประยุกต์ใช้

8. นักเรียนและครูสรุปบทเรียนร่วมกัน โดยให้นักเรียนตัวแทนแต่ละกลุ่มสรุปความรู้ที่ได้จากการศึกษาแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น “พระมหาธาตุเจดีย์” และ “โบสถ์มหาอุด์” พร้อมกับครูเพิ่มเติมความรู้ในส่วนที่ขาดหายไป
9. นักเรียนเสนอแนวทางการนำความรู้ที่ได้จากการศึกษาแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น “พระมหาธาตุเจดีย์” และ “โบสถ์มหาอุด์” ไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน เพื่อเป็นการเผยแพร่ข้อมูลของท้องถิ่น และปลูกจิตสำนึกความภาคภูมิใจและการอนุรักษ์พัฒนาท้องถิ่นของตนเองให้นักเรียน

ชั่วโมงที่ 4 เรื่อง การพูดแสดงความรู้ความเข้าใจ จากประสบการณ์แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น (โดยใช้การจัดการเรียนรู้เชิงรูปแบบ 4 ขั้นตอน ร่วมกับเทคนิคร่วมมือและเทคนิคบทบาทสมมติ)

ขั้นนำ

ดึงความรู้เดิม

1. นักเรียนและครูทักทายกัน และทบทวนความรู้เรื่องการพูดแสดงความรู้ความเข้าใจ
2. นักเรียนและครูอภิปรายร่วมกันเกี่ยวกับความรู้ที่ได้จากการเรียนรู้เชิงประสบการณ์จากแหล่งเรียนรู้ใน ท้องถิ่น คือ วัดพระฝางสว่างคบุรีมุนีนาถ โดยแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน

ขั้นสอน

เพิ่มความรู้ใหม่

3. นักเรียนแบ่งกลุ่ม 3 กลุ่ม โดยละความสามารถ เก่ง ปานกลาง และอ่อน เพื่อทำกิจกรรม “การพูดแสดงความรู้ หนูรักท้องถิ่น” โดยนักเรียนพูดแสดงความรู้เกี่ยวกับวัดพระฝางสว่างคบุรีมุนีนาถ
4. นักเรียนตัวแทนกลุ่มออกมาจับสลากว่ากลุ่มตัวเองจะได้นำเสนอในหัวข้อใด โดย 3 หัวข้อ ได้แก่
 - วิหารหลวง รุ่งเรืองคู่มือเมืองสว่างคบุรี
 - พระมหาธาตุเจดีย์ ศรีแห่งพระฝาง
 - โบสถ์มหาอุด์ ตำนานเล่าขานผ่านกาลเวลา
5. นักเรียนแต่ละกลุ่ม ร่วมกันสรุปความรู้ตามโจทย์ที่กลุ่มของตนเองได้และสรุปเป็นความรู้ของกลุ่ม เพื่อนำเสนอหน้าชั้นเรียนต่อไป

สร้างสถานการณ์

6. นักเรียนตัวแทนแต่ละกลุ่ม พูดแสดงความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ โบราณสถานภายในวัดพระฝางสว่างคบุรี “กิจกรรม พูดแสดงความรู้ หนูรักท้องถิ่น” หน้าชั้นเรียน
7. เพื่อนในชั้นเรียนกล่าวคำชื่นชม และครูเพิ่มเติมความรู้ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น และนำเสนอจนครบทุกกลุ่ม

ขั้นสรุป

ประสานสรุปร่วมกัน

8. นักเรียนและครูร่วมกันสรุปบทเรียนเรื่องการพูดแสดงความรู้ความเข้าใจ และความรู้ที่ได้จากการเรียนรู้ผ่านแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น คือ โบราณสถานวัดพระฝางสว่างคบุรีมุนีนาถ
9. นักเรียนและครูอภิปรายร่วมกันเกี่ยวกับการนำความรู้ที่ได้ไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน รวมถึงร่วมกัน คิดรูปแบบ

การเผยแพร่ข้อมูลท้องถิ่นออกสู่สาธารณชน โดยนักเรียนร่วมแสดงความคิดเห็นและได้ข้อสรุปว่า นวัตกรรมในการเผยแพร่ข้อมูลท้องถิ่น คือ “คลิปวิดีโอถ่ายทอดพระฝางสว่างคุปรี”

9. การวัดและการประเมินผล (โปรดระบุหลักเกณฑ์การวัดและประเมินผล)

จุดประสงค์	วิธีการวัด	เครื่องมือวัด	เกณฑ์การให้คะแนน	เกณฑ์การผ่าน
๑. นักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น	ตรวจใบงาน เรื่อง ประสบการณ์ที่ได้รับ แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น	แบบประเมินใบงาน เรื่องประสบการณ์ที่ได้รับแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น	ร้อยละ ๖๐ ขึ้นไป (๙ คะแนนขึ้นไป) ๑๓-๑๕ คะแนน ระดับ ดี ๙- ๑๒ คะแนน ระดับ พอใช้ ๐-๘ คะแนน ระดับ ปรับปรุง	ร้อยละ ๖๐ ขึ้นไป ผ่านเกณฑ์
๑. นักเรียนการพูดแสดงความรู้ความเข้าใจจากแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นได้	ตรวจจากกิจกรรม การพูดสรุปความรู้จากการศึกษาแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น	แบบประเมินการพูดสรุปความรู้จากการศึกษาแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น	ร้อยละ ๗๐ ขึ้นไป (๑๔ คะแนนขึ้นไป) ๑๖ - ๒๐ หมายถึง ดีมาก ๑๑ - ๑๕ หมายถึง ดี ๖ - ๑๐ หมายถึง พอใช้ ๑ - ๕ หมายถึง ควรปรับปรุง	ร้อยละ ๖๐ ขึ้นไป ผ่านเกณฑ์
๑. นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียน ๒. นักเรียนตระหนักถึงคุณค่าของการใช้ภาษาไทยให้ถูกต้อง	สังเกตพฤติกรรมรายบุคคล	แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	๕ คะแนน ระดับดีมาก ๔ คะแนน ระดับดี ๓ คะแนน ระดับพอใช้ ๒ คะแนน ระดับน้อย ๑. คะแนน ระดับปรับปรุง	ผ่านเกณฑ์การประเมินระดับพอใช้

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้ (ระบุสภาพปัญหา สาเหตุ และแนวทางแก้ไข)

สภาพปัญหา

การพูดมีความสำคัญต่อการดำเนินชีวิตประจำวันของคนเรา เราต้องพูดจาสื่อสารกับคนที่แวดล้อมใกล้ตัว เช่น พ่อแม่ ญาติพี่น้อง เพื่อฝูง ครู อาจารย์ คนที่ต้องพบปะเกี่ยวข้องสัมพันธ์ในกิจกรรมการเรียน อาชีพ และวิถีทางดำเนินชีวิตในแต่ละวัน การพูดกับคนที่แวดล้อมใกล้ตัว อาจมีเรื่องราวที่หลากหลายทั้งมีสาระและไม่มีสาระ เรื่องพูดคุยเล่าสู่กันฟัง เรื่องการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งที่ประสบพบเห็น แต่การพูดกับคนอื่นที่มีใช้คนที่แวดล้อมใกล้ตัว อาจเป็นการพูดที่เฉพาะเจาะจงเกี่ยวกับกิจกรรมที่ต้อง ดำเนินการร่วมกันหรือเกี่ยวข้องกันโดยหน้าที่การงาน การประกอบอาชีพ การร่วมกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ต่าง ๆ นอกจากนี้ยังมีการพูดอย่างเป็นทางการกับที่ประชุมชน การพูดกับคนจำนวนมาก เช่น กล่าวคำอวยพร กล่าวสุนทรพจน์ บรรยายทางวิชาการ อภิปราย ได้วาทิ หรือการพูดกึ่งทางการ เช่น แสดงความคิดเห็นในที่ประชุม แสดงความคิดเห็นทางวิชาการ เล่านิทาน เล่าประสบการณ์ เป็นต้น โดยทั่วไป ผู้ที่ประสบความสำเร็จในธุรกิจการงาน มีมนุษยสัมพันธ์ และทำประโยชน์ให้แก่สังคมประเทศชาติ ส่วนใหญ่มักเป็นคนที่มี ประสิทธิภาพในการพูด เป็นบุคคลที่ได้รับการยอมรับว่า พูดดี พูดเก่ง กล่าวพูด และมีมารยาทในการพูด (กระทรวงศึกษาธิการ, 2562, หน้า 6-7)

ด้วยความสำคัญของการพูดที่กล่าวมานี้ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ได้ให้ความสำคัญกับการพูดแสดงความรู้ความเข้าใจ โดยกำหนดเรื่องการพูดไว้ในหลักสูตรเป็น สาระที่ 3 การฟัง การดู และการพูด มาตรฐาน ท 3.1 สามารถเลือกฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ และพูดแสดงความรู้ ความคิด และความรู้สึก

ในโอกาสต่าง ๆ อย่างมีวิจารณ์ญาณและสร้างสรรค์ ท 3.1 ป.6/1 พุดแสดงความรู้ ความเข้าใจ จุดประสงค์ของเรื่องที่ฟังและดู (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, หน้า 22)

ถึงแม้ว่าการพูดจะมีความสำคัญและถูกจัดไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย แต่ในการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน การพูดแสดงความรู้ความเข้าใจของผู้เรียนยังประสบปัญหาอยู่มาก จากการประเมินการพูดและการสังเกตของผู้สอนในรายวิชาภาษาไทย นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบปัญหาในการพูด คือ นักเรียนพูดติดขัด ออกเสียงภาษาไทยไม่ชัดเจน พูดไม่ลื่นไหลเป็นธรรมชาติ และมีบุคลิกภาพไม่ดีในระหว่างพูดนำเสนอหน้าชั้นเรียน จึงได้สอบถามนักเรียนถึงสาเหตุของปัญหาในการพูดแสดงความรู้ความเข้าใจหน้าชั้นเรียน จึงสรุปสาเหตุได้ออกเป็น 3 ด้าน คือ 1) ด้านครู โดยครูไม่ใช่เทคนิควิธีการสอนที่สร้างแรงจูงใจในการพูดให้แก่ผู้เรียน ส่งผลให้นักเรียนขาดความมั่นใจ ไม่กล้าที่จะพูด 2) ด้านเนื้อหา โดยเนื้อหาในเรื่องที่จะพูดบางเรื่องยากเกินไป นักเรียนไม่รู้จำและไม่สามารถหาข้อมูลเพิ่มเติมได้ อีกทั้งยังไม่เข้าใจหลักการพูดที่ถูกต้อง จึงทำให้ผู้เรียนไม่รู้ว่าจะพูดอย่างไร และจะพูดเรื่องอะไร 3) ด้านนักเรียน นักเรียนขาดแรงจูงใจในการพูด ไม่ทราบจุดประสงค์ในการพูดที่ชัดเจน และไม่เข้าใจเนื้อหาที่จะพูด ทำให้ไม่กล้าที่จะพูด เพราะกลัวพูดผิด เพี้ยนและครูจะตำหนิได้

จากปัญหาดังที่กล่าวมาส่งผลให้ผลการประเมินตัวชี้วัด สาระที่ 3 การฟัง การดู และการพูด มาตรฐาน ท 3.1 ของนักเรียนขณะเรียนอยู่ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 58.00 และร้อยละ 62.00 ตามลำดับ (โรงเรียนวัดพระฝาง, 2564 หน้า 16) ซึ่งผลคะแนนของทั้งสองปีการศึกษาต่ำกว่าเกณฑ์ที่โรงเรียนกำหนด คือ ร้อยละ 70

ด้วยเหตุดังที่กล่าวมาข้างต้น ผู้สอนจึงเสนอแนวทางในการแก้ไขปัญหา เรื่อง การพูดแสดงความรู้ความเข้าใจ ของนักเรียน ด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ที่เป็นวิธีการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนได้ลงมือทำและคิดในสิ่งที่ได้ทำไปเพื่อเป็นการสร้างประสบการณ์ตรงให้เกิดขึ้นแก่ผู้เรียน โดยมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนและครูด้วยการลงมือทำกิจกรรมร่วมกันทั้งในชั้นเรียนและนอกชั้นเรียน จากนั้นก็จะสร้างองค์ความรู้ขึ้นจากสิ่งที่ได้ทำไปนั้นผ่านการฟัง การพูด การอ่าน การเขียน การอภิปราย และการสะท้อนคิดร่วมกันเพื่อสร้างความหมาย ของเนื้อหาสาระที่ได้เรียนรู้และพยายามเชื่อมโยงกับประสบการณ์เดิมที่มีอยู่ให้ได้มากที่สุด (กมล โพธิเย็น, 2564, หน้า 15-16) โดยผู้สอนได้เลือกรูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ที่นำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ในครั้งนี้ ให้เหมาะสมกับทักษะ เนื้อหา และกิจกรรมที่จะพัฒนา ได้แก่ 1. รูปแบบ Active Learning 4 steps 2. รูปแบบร่วมมือ (กิจกรรมกลุ่ม) และ 3. รูปแบบเชิงประสบการณ์ โดยเลือกใช้ให้เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ โดยบูรณาการแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น

สาเหตุ

เนื่องจาก โรงเรียนวัดพระฝาง มีที่ตั้งอยู่ใกล้ วัดพระฝาง หรือชื่อเต็มว่า วัดพระฝางสว่างคบุรีมุนีนาถ ตั้งอยู่ที่บ้านฝาง หมู่ที่ 3 ตำบลผาจุ อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี เป็นวัดเก่าแก่ที่สร้างมาตั้งแต่สมัยสุโขทัย ตามทะเบียนวัดระบุว่า ประมาณปี 1700 (ก่อนสมัยพ่อขุนรามคำแหงมหาราช) วัดพระฝางนับว่าเป็นกลุ่มโบราณสถานของศูนย์กลางเมืองฝางสว่างคบุรี เพียงแห่งเดียวที่ยังหลงเหลืออยู่ วัดนี้เป็นวัดพระมหาธาตุประจำเมืองสว่างคบุรีวัดพระฝาง มีโบราณสถานสถานที่สำคัญที่สุด คือ พระมหาธาตุเจดีย์ ที่บรรจุพระบรมสารีริกธาตุ ตั้งอยู่กลางกลุ่มโบราณสถาน วัดพระฝาง สันนิษฐานว่าพระเจดีย์องค์นี้สร้างในสมัยกรุงสุโขทัยเป็นราชธานี มีหลักฐานยืนยันว่า เป็นพระบรมธาตุศักดิ์สิทธิ์สำคัญของอาณาจักรมาตั้งแต่สมัยสุโขทัย ในสมัยกรุงศรีอยุธยา มองซิเออร์ เดอ ลาลูแบร์ ราชทูตจากราชสำนักฝรั่งเศสซึ่งเข้ามาเจริญสัมพันธไมตรีกับกรุงศรีอยุธยาในรัชสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช ได้บันทึกไว้ในหนังสือของท่านว่า พระมหาธาตุองค์นี้ได้รับการเคารพนับถือว่าเป็นพุทธบูชาสถานสำคัญ

ของอาณาจักรคู่กับรอยพระพุทธรูปพระสุทนต์ จิ้งกล่าวได้ว่าวัดพระฝางเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ด้านประวัติศาสตร์ ศิลปวัฒนธรรมและอาชีพ ที่มีผลต่อวิถีชีวิตของประชากรในตำบลผาจุ (โรงเรียนวัดพระฝาง, 2566 หน้า 1)

การจัดการเรียนรู้ ด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้เชิงรุก Active Learning โดยบูรณาการกับแหล่งการเรียนรู้ท้องถิ่น จึงเป็นวิธีที่เหมาะสมที่จะนำมาช่วยพัฒนาผู้เรียน เรื่อง การพูดแสดงความรู้ความเข้าใจ จากเรื่องที่ฟังและดูให้แก่ผู้เรียน ให้ผู้เรียนเข้าใจหลักการพูดแสดงความรู้ความเข้าใจ มีความกล้าในการพูดและกล้าแสดงออกอย่างสร้างสรรค์ นำไปสู่ผู้เรียนใหม่ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (3R8C) และสร้างประโยชน์ให้กับท้องถิ่นของตนเอง ในการเผยแพร่ข้อมูลทางประวัติศาสตร์ โบราณสถานวัดพระฝางสว่างคูรีมุนีนาถ ของท้องถิ่นสู่สาธารณชน เกิดการพัฒนาการท่องเที่ยวในชุมชน และเป็นพื้นฐานอาชีพ มัคคุเทศก์แก่ผู้เรียนต่อไปในอนาคต

ดังนั้น ผู้สอนจึงจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนา เรื่อง การพูดแสดงความรู้ความเข้าใจ จากเรื่องที่ฟังและดู ด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้เชิงรุก Active Learning โดยบูรณาการกับแหล่งการเรียนรู้ท้องถิ่น ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดพระฝาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1

ผลการจัดการเรียนรู้

นักเรียนจำนวน.....๑๔.....คน

ผ่านจุดประสงค์การเรียนรู้โดยรวม.....๑๔.....คน คิดเป็นร้อยละ.....๑๐๐.....

ไม่ผ่านจุดประสงค์การเรียนรู้โดยรวม.....คน คิดเป็นร้อยละ.....

นักเรียนที่มีผลการเรียนรู้ ดีเยี่ยม ได้แก่

๑) เด็กหญิงวรรณภา รอดจันทร์

๒) เด็กหญิงเนตรนภา ยุกลำ

๓) เด็กชายณัฐพงศ์ ยัมพรม

ปัญหา/อุปสรรค

ในการจัดการเรียนรู้ในช่วงที่ ๒ เป็นการเรียนรู้น้องสถานที่เพื่อให้นักเรียนเกิดความรู้และประสบการณ์ มีนักเรียนบางคนมีอาการขาดความตั้งใจในการรับฟังความรู้ เนื่องจากตื่นเต้นกับสถานที่เรียนใหม่

แนวทางแก้ไข / ข้อเสนอแนะ (จากปัญหาอุปสรรค)

ครูผู้สอนตกแต่งและสร้างข้อตกลงกับนักเรียน รวมถึงใช้กิจกรรมกลุ่มเพื่อดึงดูดความสนใจให้นักเรียนมีสมาธิกลับมาตั้งใจเรียนรู้

ลงชื่อ.....ครูผู้สอน
(นายอภิรักษ์ บุญนะ)

แบบประเมินการพูดแสดงความรู้ความเข้าใจ จากการฟังและดู
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

คำชี้แจง : ให้ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับคุณภาพที่ตรงกับพฤติกรรมการพูดของนักเรียน

เลขที่	ประเด็น/คะแนน ชื่อ - สกุล	พูดตรงประเด็น					พูดมีเหตุผล					พูดคล่องแคล่ว					บุคลิกท่าทาง					รวม คะแนน
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	20
1																						
2																						
3																						
4																						
5																						
6																						
7																						
8																						
9																						
10																						

เกณฑ์การตัดสิน/ระดับคุณภาพ

ระดับคะแนน 16-20 หมายถึง ดีมาก ระดับคะแนน 11-15 หมายถึง ดี

ระดับคะแนน 6-10 หมายถึง พอใช้ ระดับคะแนน 1-5 หมายถึง ควรปรับปรุง

เกณฑ์การผ่าน : ได้คะแนนร้อยละ 70 ขึ้นไป (14 คะแนน)

เกณฑ์การให้คะแนน

รายการประเมิน		ระดับคุณภาพ				
		5	4	3	2	1
ด้านวิจณภาษา	1. พุดตรงประเด็น	พุดตรงประเด็น เรียงลำดับ เรื่องราวได้เป็น ลำดับ ไม่วกวน	พุดตรง ประเด็น เรียงลำดับ เรื่องราว ไม่เรียงลำดับ เหตุการณ์บ้าง แต่ทำให้เข้าใจ เรื่องราวได้	พุดออกนอก ประเด็น เรียงลำดับ เรื่องราววกวน เข้าใจยาก	พุดนอก ประเด็นและไม่สามารถ สามารถ เรียงลำดับ เรื่องราวได้	ไม่สามารถพุด ประเด็นต่าง ๆ ออกมาได้
	2. พุดมีเหตุผล	ให้เหตุผลในการ พุดได้เหมาะสม หรือยกตัวอย่างได้ น่าเชื่อถือ	ให้เหตุผลในการ พุดได้บ้าง หรือ ยกตัวอย่างได้ แต่ยังไม่ เพียงพอในการ ให้เหตุผลนั้น	ให้เหตุผลใน การพุดได้น้อย หรือยกตัวอย่าง ได้ไม่น่าเชื่อถือ	ให้เหตุผลหรือ ยกตัวอย่างไม่ สอดคล้องกับ ประเด็นที่พุด	ไม่มีเหตุผล สนับสนุน
ด้านอวิจณ ภาษา	3. พุดคล่องแคล่ว	พุดได้คล่องแคล่ว หากพุดพลาด สามารถแก้ไข การพุดให้ถูกต้อง ได้รวดเร็ว	พุดติดขัดบ้าง แต่สามารถ แก้ไขการพุดให้ ถูกต้องได้เร็ว	พุดผิดบ่อยๆ แก้ไขให้ถูกต้อง ได้ช้า ต้องให้ ผู้อื่นบอก	พุดผิดบ่อย ๆ โดยไม่แก้ไขให้ ถูกต้อง	พุดติดขัดและ หยุดพุด กลางคันเป็น ระยะ
	4. บุคลิกท่าทาง	ท่าทางในการพุด มีความมั่นใจ แสดงท่าทาง ประกอบการพุด ได้ดี สื่อความได้	ท่าทางในการ พุดแสดงความ ไม่มั่นใจอยู่บ้าง แสดงท่าทาง ประกอบการพุด น้อย	ท่าทางในการ พุดขาดความ มั่นใจ ต้องคอย หาคนช่วยอยู่ เสมอไม่แสดง ท่าทาง ประกอบการ พุด	แสดงท่าทาง ประกอบการ พุดน้อยหรือไม่ แสดงเลย	แสดงบุคลิก ท่าทางที่ไม่ เหมาะสม ขณะที่พุด เช่น ถอน หายใจ แสดง อารมณ์ ฉุนเฉียว

ภาพกิจกรรม การจัดการเรียนรู้ เรื่อง การพูดแสดงความรู้ความเข้าใจ จากเรื่องที่ฟังและดู ด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
Active Learning โดยบูรณาการกับแหล่งการเรียนรู้ท้องถิ่น ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

รูปภาพที่ 1 การจัดกิจกรรม ชั่วโมงที่ 1 เรื่อง หลักการพูดแสดงความรู้ความเข้าใจ จากเรื่องที่ฟังและดู
โดยใช้การจัดการเรียนรู้เชิงรุกแบบ 4 ขั้นตอน (AL 4 steps) ร่วมกับเทคนิคร่วมมือ

รูปภาพที่ 2 การจัดกิจกรรม ชั่วโมงที่ 2 เรื่อง การศึกษาแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น “วิหารหลวง รุ่งเรืองคูเมืองสว่างคบุรี”
โดยใช้การจัดการเรียนรู้เชิงรุก แบบเชิงประสบการณ์ ร่วมกับเทคนิคร่วมมือ

รูปภาพที่ 3 การจัดกิจกรรม ชั่วโมงที่ 3 เรื่อง การศึกษาแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น “พระมหาธาตุเจดีย์ ศรีแห่งพระฝาง”
โดยใช้การจัดการเรียนรู้เชิงรุก แบบเชิงประสบการณ์ ร่วมกับเทคนิคร่วมมือ

รูปภาพที่ 4 การจัดกิจกรรม ชั่วโมงที่ 5 เรื่อง เรื่อง การพูดแสดงความรู้ความเข้าใจ
จากประสบการณ์แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น
โดยใช้การจัดการเรียนรู้เชิงรุกแบบ 4 ขั้นตอน (AL 4 steps) ร่วมกับเทคนิคร่วมมือ และเทคนิคบทบาทสมมติ)

ภาพใบงาน การจัดการเรียนรู้ เรื่อง การพูดแสดงความรู้ความเข้าใจ จากเรื่องที่ฟังและดู
ด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้เชิงรุก Active Learning โดยบูรณาการกับแหล่งการเรียนรู้ท้องถิ่น
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

[illegible]

รูปภาพที่ 5 ใบงาน เรื่อง ประสบการณ์ที่ได้รับจากพระมหาธาตุเจดีย์

ใบงาน เรื่อง ประสพการณ์ที่ได้รับจากใบสนทนาสุดดี

คำชี้แจง : ให้นักเรียนจดบันทึกความรู้อะไรและประสบการณ์ที่ได้จากการเขียนมาและบันทึกข้อมูลมา

วัตถุประสงค์ทั้งต้นและกลางแลกเปลี่ยนความรู้กันเพื่อนำไปใช้เรียน

1. ความรู้ที่ได้รับจากการฟังบรรยายเกี่ยวกับ "ใบสนทนาสุดดี"

ใบสนทนาสุดดี คือ ใบสนทนาที่ฉันทำ เป็นใบสนทนาที่ฉันได้ทำในสิ่งที่ฉันอยากทำ ฉันสนใจที่จะทำสิ่งนั้น ฉันได้รู้ว่าการทำสิ่งนั้นมันดีอย่างไร ฉันได้รู้ว่าการทำสิ่งนั้นมันดีอย่างไร ฉันได้รู้ว่าการทำสิ่งนั้นมันดีอย่างไร

2. ประสบการณ์ที่ได้จากการเขียนมา "ใบสนทนาสุดดี"

ถ้าฉันได้ทำใบสนทนาสุดดี ฉันได้รู้ว่าการทำสิ่งนั้นมันดีอย่างไร ฉันได้รู้ว่าการทำสิ่งนั้นมันดีอย่างไร ฉันได้รู้ว่าการทำสิ่งนั้นมันดีอย่างไร

3. ความรู้และประสบการณ์เพิ่มเติมที่ได้แลกเปลี่ยนกันเพื่อนำไปใช้เรียน

ถ้าฉันได้ทำใบสนทนาสุดดี ฉันได้รู้ว่าการทำสิ่งนั้นมันดีอย่างไร ฉันได้รู้ว่าการทำสิ่งนั้นมันดีอย่างไร ฉันได้รู้ว่าการทำสิ่งนั้นมันดีอย่างไร

ชื่อ-สกุล ด.ญ. มิ่งขวัญ หักเหล็ก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เลขที่ 5 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

รูปภาพที่ 6 ใบงาน เรื่อง ประสบการณ์ที่ได้รับจากโบสถ์มหาอุดม์